

ภาคผนวก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้รู้

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นโดยใช้ประสบการณ์ตอบคำถามและสะท้อนสภาพในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. สถานการณ์ทางสังคมในมิติต่าง ๆ ต่อไปนี้ ในปัจจุบันมีสภาพอย่างไร และหากเป็นสภาพที่มีปัญหา ปัญหาเหล่านั้นมีสาเหตุมาจากอะไร และส่งผลกระทบอย่างไร โดยเฉพาะความภาคและความเป็นธรรมในสังคม

1.1 มิติสภาพทางกายภาพ เกี่ยวข้องกับ เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส เพศสภาวะ และชาติพันธุ์

1.2 มิติการใช้ชีวิตประจำวัน เกี่ยวข้องกับ สุขภาพ การอุปโภคบริโภค ที่อยู่อาศัย และครอบครัว

1.3 มิติความเป็นอยู่ เกี่ยวข้องกับ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การเข้าถึงสาธารณูปโภค และบริการสาธารณะ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และการศึกษา

1.4 มิติวิถีชีวิต เกี่ยวข้องกับ ความเป็นชุมชน ความเชื่อและศาสนา วัฒนธรรม

1.5 มิติเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับ การมีงานทำ รายได้ การใช้จ่าย การออมและหนี้สิน

1.6 มิติสิ่งแวดล้อม เกี่ยวข้องกับ การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความสมดุลของระบบนิเวศน์

1.7 มิติการเมืองการปกครอง เกี่ยวกับ สิทธิและความเป็นธรรม การมีส่วนร่วม ระดับธรรมาภิบาล และความขัดแย้ง

2. สถานการณ์ทางสังคมในมิติข้างต้น มิติใดที่มีปัญหาความไม่เสมอภาคและความไม่เป็นธรรมรุนแรงมากที่สุด

3. สถานการณ์ทางสังคมในมิติที่มีปัญหาความไม่เสมอภาคและความไม่เป็นธรรมอย่างรุนแรงตามที่ท่านกล่าวถึงในประเด็นย่อยใดถือว่าเป็นประเด็นที่จำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน พร้อมทั้ง

4. หากพิจารณาในเชิงนโยบายควรมีนโยบายเพื่อแก้ไข และป้องกันปัญหาความไม่เสมอภาคและความไม่เป็นธรรมในมิติที่มีรุนแรงตามที่ท่านกล่าวถึงอย่างไร

5. เพื่อให้นโยบายตามที่ท่านนำเสนอสามารถนำไปสู่การปฏิบัติและเกิดผลสำเร็จ ควรมีการปรับปรุงกลไกในการปฏิบัตินโยบายในระดับพื้นที่อย่างไร

6. หากพิจารณาถึงต้นแบบที่ดีที่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาในมิติที่มีความรุนแรงตามที่ท่านกล่าวถึงมีกรณีตัวอย่างใดบ้างที่ขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม

7. ปัจจัย/เงื่อนไขใดบ้างต้องพิจารณาและให้ความใส่ใจในการดำเนินการเพื่อสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคมระดับพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างหลากหลาย รวมทั้งจะควบคุมหรือจัดการกับปัจจัยเหล่านั้นอย่างไร

8. ตัวชี้วัดการพัฒนาที่มุ่งเน้นการส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรมควรมีลักษณะอย่างไร มีประเด็นเกี่ยวข้องกับเรื่องใด และมีแนวทางในการวัดอย่างไร

แบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียในระดับพื้นที่ของชุมชนพื้นที่สถานการณ์

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นโดยใช้ประสบการณ์ตอบคำถาม และสะท้อนสภาพในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้

1. ในพื้นที่ชุมชนของท่านประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำ หรือปัญหาเกี่ยวกับความเสมอภาค และความเป็นธรรมในเรื่องใดบ้าง

1.1 มิติสภาพทางกายภาพ เกี่ยวข้องกับ เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส เพศสภาวะ และชาติพันธุ์

1.2 มิติการใช้ชีวิตประจำวัน เกี่ยวข้องกับ สุขภาพ การอุปโภคบริโภค ที่อยู่อาศัย และครอบครัว

1.3 มิติความเป็นอยู่ เกี่ยวข้องกับ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การเข้าถึง สาธารณูปโภค และบริการสาธารณะ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และการศึกษา

1.4 มิติวิถีชีวิต เกี่ยวข้องกับ ความเป็นชุมชน ความเชื่อและศาสนา วัฒนธรรม

1.5 มิติเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับ การมีงานทำ รายได้ การใช้จ่าย การออมและหนี้สิน

1.6 มิติสิ่งแวดล้อม เกี่ยวข้องกับ การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพ สิ่งแวดล้อม และความสมดุลของระบบนิเวศน์

1.7 มิติการเมืองการปกครอง เกี่ยวกับ สิทธิและความเป็นธรรม การมีส่วนร่วม ระดับ ธรรมนูญาภิบาล และความขัดแย้ง

2. ปัญหาที่ชุมชนของท่านประสบอยู่นั้นเป็นอย่างไร มีความเชื่อมโยงกับปัญหาอื่น ๆ อย่างไร และมีความรุนแรงอยู่ในระดับใด (อธิบายสภาพปัญหา ความเชื่อมโยงของปัญหา พร้อมแสดง ถึงระดับความรุนแรง)

3. ปัญหาที่ชุมชนของท่านประสบอยู่นั้นเกิดขึ้นจากสาเหตุใด หรือมีปัจจัยใดที่ก่อให้เกิด ปัญหาเหล่านั้นทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยจากภายนอกชุมชน

4. ปัญหาที่ชุมชนของท่านประสบอยู่นั้นส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน และการ เปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่อย่างไรบ้าง (เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคม อาชีพ คุณภาพชีวิต)

5. ปัญหาที่ชุมชนของท่านประสบอยู่นั้นส่งผลให้คนในชุมชนอพยพย้ายถิ่นไปแล้วประมาณ กี่คน อพยพย้ายถิ่นด้วยเหตุผลใด และส่วนใหญ่ย้ายถิ่นไปที่ใด (ทั้งภายในหรือภายนอกประเทศ) และ ย้ายไปแล้วเป็นอย่างไร (การประกอบอาชีพ และความเป็นอยู่)

6. ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันมีแนวโน้มการอพยพย้ายถิ่นเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร และการอพยพย้ายถิ่นนี้ส่งผลต่อชุมชนอย่างไรบ้าง

7. สมาชิกในชุมชนของท่านได้ร่วมมือกันแก้ไข หรือบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้น อย่างไร และผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร (ผลการดำเนินการ และผลกระทบ)

8. นอกจากความร่วมมือในชุมชนแล้ว ชุมชนของท่านได้รับความช่วยเหลือในการแก้ไข ปัญหาจากหน่วยงานภายนอกหน่วยงานใดบ้าง และหน่วยงานเหล่านั้นได้เข้ามาดำเนินการอย่างไร

9. ผลที่เกิดขึ้นจากการเข้ามาช่วยเหลือแก้ไขปัญหามาจากหน่วยงานภายนอกเหล่านั้นเป็น อย่างไร และมีปัญหาอุปสรรคใดบ้างที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน

10. ชุมชนของท่านยังต้องการความช่วยเหลือ หรือการแก้ไขปัญหาในระยะเฉพาะหน้านี้ ต่อไปอย่างไร

11. ท่านมีความคาดหวังอย่างไรเกี่ยวกับอนาคตของชุมชน และต้องการให้ภาครัฐมี นโยบายช่วยเหลืออย่างไร เพื่อจะช่วยให้ท่านและสมาชิกในชุมชนของท่านยืนหยัดได้อย่างทัดเทียมกับ ผู้อื่นในสังคม

12. ท่านคิดว่าทำอย่างไรนโยบายดังกล่าวที่ท่านต้องการจึงจะเกิดขึ้นและนำไปสู่การปฏิบัติ ได้ประสบความสำเร็จ

ประเด็นสำหรับการสนทนากลุ่มย่อยของชุมชนพื้นที่สถานการณ์

ขอให้ท่านแสดงทัศนคติเพื่อสะท้อนสภาพชุมชนในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ในภาพรวม ชุมชนของท่านประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำที่มีความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชนในด้านใดบ้าง อีกทั้งปัญหาเหล่านั้นมีลักษณะและความเชื่อมโยงกันอย่างไร

1.1 มิติสภาพทางกายภาพ เกี่ยวข้องกับ เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส เพศสภาวะ และชาติพันธุ์

1.2 มิติการใช้ชีวิตประจำวัน เกี่ยวข้องกับ สุขภาพ การอุปโภคบริโภค ที่อยู่อาศัย และครอบครัว

1.3 มิติความเป็นอยู่ เกี่ยวข้องกับ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การเข้าถึงสาธารณูปโภค และบริการสาธารณะ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และการศึกษา

1.4 มิติวิถีชีวิต เกี่ยวข้องกับ ความเป็นชุมชน ความเชื่อและศาสนา วัฒนธรรม

1.5 มิติเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับ การมีงานทำ รายได้ การใช้จ่าย การออมและหนี้สิน

1.6 มิติสิ่งแวดล้อม เกี่ยวข้องกับ การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความสมดุลของระบบนิเวศน์

1.7 มิติการเมืองการปกครอง เกี่ยวกับ สิทธิและความเป็นธรรม การมีส่วนร่วม ระดับธรรมาภิบาล และความขัดแย้ง

2. ท่านคิดว่านโยบายของภาครัฐ นโยบายใดที่สอดคล้อง หรือตอบสนองต่อสภาพปัญหาในชุมชนของท่าน

3. นโยบายดังกล่าวมีการดำเนินการในพื้นที่ชุมชนของท่านอย่างไรบ้าง และหน่วยงานใดเข้ามาดำเนินการ (กลไก และการปฏิบัติในระดับพื้นที่)

4. การดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวเกิดผลอย่างไรต่อชุมชนของท่าน และมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง

5. เพื่อให้ท่านและสมาชิกในชุมชนของท่านพ้นจากสภาพปัญหา และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทัดเทียมกับผู้อื่นในสังคม ท่านต้องการให้ภาครัฐปรับปรุง หรือควรกำหนดให้มียุทธศาสตร์ในลักษณะอย่างไร

6. เพื่อให้นโยบายที่ท่านต้องการเกิดผลในการปฏิบัติท่านคิดว่า ควรมีวิธีการในการดำเนินงานอย่างไร และหน่วยงานใด หรือใครควรเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องในการปฏิบัติ

7. การขับเคลื่อนนโยบายที่ท่านต้องการให้เกิดผล ท่านคิดว่าจะต้องอาศัยปัจจัยอะไรบ้างที่จะช่วยหนุนเสริมในการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว และอะไรจะเป็นตัวชี้วัด หรือบ่งบอกว่าถึงความสำเร็จของนโยบายนั้น

แบบสังเกตและสำรวจบริบทชุมชนพื้นที่สถานการณ์

ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

1. ประวัติความเป็นมาของชุมชน
2. ลักษณะที่ตั้งและภูมิประเทศของชุมชน
 - ที่ตั้ง
 - ภูมิประเทศและสภาพของพื้นที่
 - ความยาก/ง่ายในการเข้าถึง
3. แผนที่ชุมชน/ผังชุมชน (ถ้ามี)

ข้อมูลกายภาพ

1. สาธารณูปโภค
 - ความพอเพียงทั่วถึงของถนน/สภาพในการใช้การได้ของถนน
 - ปริมาณแหล่งน้ำการเกษตร/ความเพียงพอของแหล่งน้ำการเกษตร
 - ปริมาณแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค/ความเพียงพอและคุณภาพแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค
 - วิธีการสื่อสารและโทรคมนาคม/ความทั่วถึงของการสื่อสารและโทรคมนาคม
2. พื้นที่ และการใช้ประโยชน์
 - ปริมาณพื้นที่การเกษตร/สิทธิการถือครองพื้นที่
 - ประเภทของการใช้ประโยชน์จากพื้นที่การเกษตร
 - ปริมาณพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์
 - ปริมาณพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้
3. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่
 - ทรัพยากรธรรมชาติที่มี/ความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ
 - คุณภาพสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลวิถีชีวิตชุมชน

1. ประชากร
 - จำนวนประชากรจำแนกเพศ/จำแนกช่วงอายุ
 - สัดส่วนประชากรส่วนใหญ่
 - จำนวนครัวเรือน/ความหนาแน่นและลักษณะการตั้งบ้านเรือน

- จำนวนผู้อพยพย้ายถิ่น/สาเหตุการย้ายถิ่น/ลักษณะการย้ายถิ่น
2. การประกอบอาชีพและสภาพเศรษฐกิจ
 - การประกอบอาชีพหลัก/อาชีพเสริม
 - ปริมาณผู้ว่างงาน/สาเหตุการว่างงาน
 - รายได้เฉลี่ย/ความสามารถในการเลี้ยงชีพ
 - หนี้สินเฉลี่ย/ความสามารถในการชำระหนี้
 - การออมเฉลี่ย/รูปแบบการออม
 3. การศึกษา
 - ระดับการศึกษาเฉลี่ย
 - โอกาสในการรับการศึกษา
 - ความเพียงพอและคุณภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่
 4. ภาวะสุขภาพ
 - ปริมาณการเจ็บป่วย/สภาพความแข็งแรงของคนในพื้นที่
 - โรคที่คุกคามในพื้นที่
 5. ศักยภาพของชุมชน
 - จำนวนกลุ่ม/ประเภทกลุ่มที่มีบทบาทในพื้นที่
 - ความสามารถในการรวมตัว
 - ระดับการมีส่วนร่วม
 6. วัฒนธรรมและความเชื่อ
 - ศาสนาและความเชื่อ
 - วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญประจำถิ่น
 7. สภาพปัญหาของชุมชน
 - ความอ่อนแอหรือจุดอ่อนภายในชุมชน
 - ภัยคุกคามหรืออุปสรรคจากภายนอกชุมชน

แบบสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องระดับพื้นที่ของชุมชนพื้นที่ต้นแบบ

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นโดยใช้ประสบการณ์ตอบคำถาม และสะท้อนสภาพในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

สภาพทางสังคมก่อนได้รับการพัฒนา

1. ในพื้นที่ชุมชนของท่านในช่วงก่อนการพัฒนา เคยประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำ หรือปัญหาเกี่ยวกับความเสมอภาคและความเป็นธรรมในเรื่องใดบ้าง

1.1 มิติสภาพทางกายภาพ เกี่ยวข้องกับ เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส เพศสภาวะ และชาติพันธุ์

1.2 มิติการใช้ชีวิตประจำวัน เกี่ยวข้องกับ สุขภาพ การอุปโภคบริโภค ที่อยู่อาศัย และครอบครัว

1.3 มิติความเป็นอยู่ เกี่ยวข้องกับ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การเข้าถึง สาธารณูปโภค และบริการสาธารณะ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และการศึกษา

1.4 มิติวิถีชีวิต เกี่ยวข้องกับ ความเป็นชุมชน ความเชื่อและศาสนา วัฒนธรรม

1.5 มิติเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับ การมีงานทำ รายได้ การใช้จ่าย การออมและหนี้สิน

1.6 มิติสิ่งแวดล้อม เกี่ยวข้องกับ การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพ สิ่งแวดล้อม และความสมดุลของระบบนิเวศน์

1.7 มิติการเมืองการปกครอง เกี่ยวกับ สิทธิและความเป็นธรรม การมีส่วนร่วม ระดับธรรมาภิบาลและความขัดแย้ง

2. ในพื้นที่ชุมชนของท่านในช่วงก่อนการพัฒนา มีลักษณะสภาพปัญหาอย่างไร ปัญหาเหล่านั้นมีความเชื่อมโยงกับปัญหาอื่นๆ อย่างไร และมีความรุนแรงอยู่ในระดับใด (อธิบายสภาพปัญหา ความเชื่อมโยงของปัญหา พร้อมแสดงถึงระดับความรุนแรง)

3. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงก่อนการพัฒนาดังกล่าว เกิดขึ้นจากสาเหตุใด หรือมีปัจจัยใดที่ก่อให้เกิดปัญหาเหล่านั้นทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยจากภายนอกชุมชน

4. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงก่อนการพัฒนาดังกล่าวส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน และเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่อย่างไร รวมทั้งนำไปสู่การอพยพย้ายถิ่นหรือไม่ อย่างไร

จุดหักเหและกระบวนการแก้ไขปัญหา

1. จุดเปลี่ยน หรือจุดหักเหที่นำไปสู่การริเริ่มแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวของชุมชนเกิดขึ้นเมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร

2. ในการแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวของชุมชน มีปรัชญาหรือหลักคิดอย่างไร และกำหนดแนวทางการดำเนินงาน หรือแผนชุมชนไว้อย่างไร

3. ในการแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวของชุมชนมีใครเป็นแกนนำหรือผู้นำในการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีการจัดโครงสร้างการทำงาน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันอย่างไร

4. ในการแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวของชุมชน สมาชิกในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่ อย่างไร และ มีกลวิธีในการระดมความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างไร

5. ในการแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวของชุมชน มีกิจกรรมอะไรบ้างที่มีความสำคัญและสามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอื่นได้

6. ในการแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวของชุมชนมีเทคนิค วิธี หรือเคล็ดลับอย่างไร ที่ทำให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนเดินหน้าไปอย่างต่อเนื่อง และเข้มแข็งยิ่งขึ้น

ผลความสำเร็จและปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ

1. จากการดำเนินการแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวของชุมชน ท่านคิดว่าชุมชนของท่านประสบความสำเร็จหรือมีความก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงไป ทัดเทียมกับผู้อื่นในสังคมอย่างไร และมีอะไรที่โดดเด่นแสดงถึงความสำเร็จหรือความก้าวหน้าที่เป็นรูปธรรม

2. ในความสำเร็จหรือความก้าวหน้าของชุมชนนั้น มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่อย่างไร และจะมีแนวทางในการจัดการกับปัญหาอุปสรรคเหล่านั้นอย่างไร

3. จากการดำเนินการแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวของชุมชน ท่านคิดว่ามีปัจจัยหรือเงื่อนไขอะไรบ้างที่ช่วยหนุนเสริมให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จหรือมีความก้าวหน้า (ทุนทางสังคม การเรียนรู้ ความร่วมมือ กลุ่มและเครือข่าย การบริหารจัดการ ภาวการณ์นอก) และปัจจัยเหล่านั้นมีบทบาทอย่างไร

การสนับสนุนจากภายนอกและการเชื่อมโยงเครือข่าย

1. นอกจากความร่วมมือในชุมชนแล้ว ชุมชนของท่านได้รับความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาจากภาคี หรือหน่วยงานภายนอกหน่วยงานใดบ้าง เช่น หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานภาคประชาชนอื่นๆ และหน่วยงานเหล่านั้นได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานอย่างไร

2. การเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนมีความต่อเนื่องหรือไม่ การเข้ามาช่วยเหลือแก้ไขปัญหาจากหน่วยงานภายนอกเหล่านั้นได้ผลเป็นอย่างไร และมีปัญหาอุปสรรคใดบ้างที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก

3. ชุมชนของท่านมีการสร้างเครือข่าย หรือมีแนวทางสร้างเครือข่าย เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินการแก้ไขปัญหา และขยายผลการพัฒนาไปสู่ระดับระหว่างชุมชน อำเภอ จังหวัด ภาค หรือประเทศ อย่างไร

ความคาดหวังในอนาคตข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์

1. ท่านมีความคาดหวังอย่างไรเกี่ยวกับอนาคตของชุมชน และต้องการให้ภาครัฐกำหนดนโยบายอย่างไร เพื่อส่งเสริมท่านและสมาชิกในชุมชนของท่านยืนหยัดได้อย่างทัดเทียมกับผู้อื่นในสังคม

2. ท่านคิดว่าทำอย่างไรนโยบายดังกล่าวที่ท่านต้องการจึงจะเกิดขึ้นและนำไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในเชิงรุก รวมทั้งหน่วยงานใดควรเข้ามารับผิดชอบดำเนินการ

3. ท่านคิดว่าหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาสังคมมีจุดอ่อน และจุดแข็งหรือขีดความสามารถในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมอย่างไร

4. ท่านคิดว่าจะมีอะไรเป็นตัวชี้วัด หรือสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการพัฒนาที่มุ่งเน้นการสร้างสังคมที่มีความเสมอภาคและเป็นธรรม

ประเด็นสำหรับการสนทนากลุ่มย่อยพื้นที่ต้นแบบ

ขอให้ท่านแสดงทัศนคติเพื่อสะท้อนสภาพชุมชนในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้

1. ในพื้นที่ชุมชนของท่านในช่วงก่อนการพัฒนา เคยประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำที่มีความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชนในด้านใดบ้าง อีกทั้งปัญหาเหล่านั้นมีลักษณะและความเชื่อมโยงกันอย่างไร

1.1 มิติสภาพทางกายภาพ เกี่ยวข้องกับ เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส เพศสภาวะ และชาติพันธุ์

1.2 มิติการใช้ชีวิตประจำวัน เกี่ยวข้องกับ สุขภาพ การอุปโภคบริโภค ที่อยู่อาศัย และครอบครัว

1.3 มิติความเป็นอยู่ เกี่ยวข้องกับ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การเข้าถึงสาธารณูปโภค และบริการสาธารณะ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และการศึกษา

1.4 มิติวิถีชีวิต เกี่ยวข้องกับ ความเป็นชุมชน ความเชื่อและศาสนา วัฒนธรรม

1.5 มิติเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับ การมีงานทำ รายได้ การใช้จ่าย การออมและหนี้สิน

1.6 มิติสิ่งแวดล้อม เกี่ยวข้องกับ การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความสมดุลของระบบนิเวศน์

1.7 มิติการเมืองการปกครอง เกี่ยวกับ สิทธิและความเป็นธรรม การมีส่วนร่วม ระดับธรรมาภิบาล และความขัดแย้ง

2. ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนให้พ้นจากสภาพปัญหาที่กล่าวถึง ชุมชนของท่านมีหลักคิด และแนวทางที่แตกต่างจากชุมชนอื่นๆ อย่างไร

3. ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนให้พ้นจากสภาพปัญหาชุมชนของท่านมีการดำเนินงาน และเทคนิคหรือเคล็ดลับอย่างไร ที่โดดเด่น สามารถให้ใช้เป็นแบบอย่างได้

4. จากการดำเนินการแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวของชุมชน ท่านคิดว่าชุมชนของท่านประสบความสำเร็จหรือมีความก้าวหน้าที่สามารถเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ของคนและชุมชนให้ทัดเทียมกับผู้อื่นในสังคมอย่างไรและยังมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง

5. จากการดำเนินการแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวของชุมชน ชุมชนของท่านมีวิธีการพัฒนาภาคี และเครือข่ายในการทำงานและขยายผลการทำงานไปสู่ระดับต่างๆ อย่างไร รวมทั้งภาคีและเครือข่ายนั้นได้รับประโยชน์ร่วมกันอย่างไรบ้าง

6. ท่านคิดว่าที่ผ่านมานโยบายของภาครัฐ นโยบายใดที่สอดคล้อง หรือตอบสนองต่อสภาพปัญหาในชุมชนของท่าน

7. นโยบายดังกล่าวมีการดำเนินการในพื้นที่ชุมชนของท่านอย่างไรบ้าง และหน่วยงานใดเข้ามาดำเนินการ (กลไก และการปฏิบัติในระดับพื้นที่)

8. การดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวเกิดผลอย่างไรต่อชุมชนของท่าน และมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง

9. ท่านมีความคาดหวังอย่างไรเกี่ยวกับอนาคตของชุมชน และต้องการให้ภาครัฐกำหนดนโยบายอย่างไร เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและยกระดับความเป็นอยู่ชุมชนเกิดความเสมอภาคและเป็นธรรมทัดเทียมเสมอภาคกันในสังคม

10. เพื่อให้นโยบายที่ท่านต้องการเกิดผลในการปฏิบัติ ท่านคิดว่าควรมีวิธีการในการดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายในเชิงรุกอย่างไร

11. หน่วยงานใด หรือใครควรเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนหรือนโยบายการแก้ไขปัญหาสังคมดังกล่าว และหน่วยงานเหล่านั้นมีจุดอ่อนและจุดแข็งอย่างไร รวมทั้งต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและเสริมขีดความสามารถอย่างไรบ้าง

12. ตามนโยบายดังกล่าว ท่านคิดว่าชุมชนของท่านจะมีบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ไขปัญหาสังคมดังกล่าวได้อย่างไร

13. การขับเคลื่อนนโยบายที่ท่านต้องการให้เกิดผล ท่านคิดว่าจะต้องอาศัยปัจจัยอะไรบ้างที่ช่วยหนุนเสริมในการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว

14. ท่านคิดว่าจะมีอะไรเป็นตัวชี้วัด หรือสิ่งบ่งบอกที่สามารถแสดงให้เห็นได้อย่างเป็นรูปธรรมว่าคนและชุมชนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่เสมอภาคและเป็นธรรม

15. ท่านคิดว่าจะมีอะไรเป็นตัวชี้วัด หรือสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการสร้างสังคมที่มีความเสมอภาคและเป็นธรรม